

IGAZSÁG VAGY GYŐZELEM

Jövőbe mutató eset következik. Ezt arra értem, hogy ez volt az első olyan ügy a gyakorlatomban, ahol a tárgyalás légköre felidézte azt a hangulatot, amelyet az ügyvédekről készült amerikai TV sorozatok árasztanak: győzni minden áron, függetlenül attól, mi az igazság.

Fantom tolatmány a Dunán Budaörsi Városi Bíróság 7.P. 20.730/2007

Előzmények

2005. január 25-én az alperes (bolgár hajózási vállalat) tulajdonában álló hajó közlekedése során megrongálta a felperesi kft. üzemeltetésében levő, a Duna jobb partján, a százhalmattai oldalon kikötött kompot.

A sérülésekről a Budapesti Vízirendészeti Rendőrőrs jegyzőkönyvet vett fel, fényképfelvételeket készített. A komp javítását a felperes végezte el. A javításon kívül a felperes állítása szerint daru igénybevétele is szükség volt.

A hatóság az alábbi kérdésekre várt választ.

- A komp sérülései utalnak-e arra, hogy a havária (vízi-baleset) az adott módon történt?
 - Indokolt volt-e a felperes által a daruzás igénybevétele?
 - Indokolt volt-e az adott anyagmennyiség felhasználása? Amennyiben a felperes saját készletében meglévő anyagokkal és saját munkaerejével végezte a javítást, indokoltan mennyi anyagmennyiség milyen árban, illetve a javítást végzők számának figyelembevételével mennyi óradíj milyen összegben számolható el a felperes javára?
- A hatóság utasított helyszíni szemle tartására a peres felek előzetes értesítésével, illetve a felek által feltett kérdésekre is választ kellett adnom.

Szakvéleményem kialakításánál kizárólag a periratok részletes tanulmányozására támaszkodhattam. A helyszíni szemlét kizárólag a bíróság kirendelő végzésében foglaltak miatt tartottam szükségesnek a következő két okból:

- a baleset óta eltelt több, mint öt év miatt a káresemény utáni időszakban uralkodó állapotot már nem tartottam rekonstruálhatónak, arra legfeljebb a periratokban található információ, elsősorban a baleset után a rendőrség által készített fényképek, a rendőrségi eljárás során elhangzott tanúvallomás, a javításhoz felhasznált anyagok és szolgáltatások (daru, munkaidő felhasználás) jegyzéke, valamint a korábban kirendelt M. Tibor szakértő vallomása adhatott utalást bizonyos fenntartásokkal,
- ezek a fenntartások arra vonatkoznak, hogy a tárgyi ügyben rendkívül óvatosan kellett kezelni a nyilvánvalónak látszó körülményeket, és kritikusan szét kellett választani a ténynek elfogadható tényezőket illetve állításokat azoktól, amelyek valóságtartalma ellenőrizhetetlen. A helyszíni szemlére 2010. március 20-án került sor, amelyen rajtam kívül a felperes kft. szakembere vett részt. Értesítem ellenére egyik fél ügyvédje sem jelent meg, az alperesi ügyvéd előre jelezte, hogy más elfoglaltsága van a szemle idején. A komp megtekintése nem adott a periratokban szereplő információhoz képest semmilyen többlet tájékoztatást.

Szakértői megállapítások

Ez az ügy egyike volt azoknak, amelyek közelebb állnak az archeológiához, mint az igazságügyi szakértői munkához.

Az egymásnak ellentmondó vélemények ütköztetése miatt először is két csoportba osztottam a szakvéleményem kialakításához felhasználható tényeket és megállapításokat.

1. Egzakt tények

- Eset időpontja és helyszíne: 2005. január 25. 21.00 óra, Duna jobb partja az 1623. fkm-nél (Százhalombatta).
- Időjárás, hajózóút: télies időjárás, erős szél, 3,6 m vízmélység.
- G.... M..... bolgár tolóhajó önjáró üzemmódban völgyemenetben halad.
- A parton kikötött-Dk jelű kompot hullámok vetik partra, amitől az megrongálódik.
- A Vízirendészet szemlét tart, fényképez, jegyzőkönyvet vesz fel.
- A Vízirendészet a hajó vezetőjét (Georgi D. kapitány) szabálysértésben találja vétkesnek és megbírságolja.
- Az eset időpontjában (a dunai vízrendészeti őrs szerint 2005. január 25-én 16 és 24 óra között) más hajó nem közlekedett a térségben.
- Elvégzett javítási munkák: a fényképeken látható sérülések kijavítása.
- Daruzás ezeknek a javításoknak az elvégzéséhez.
- M. Tibor szakértő helyszíni szemléje.

2. Állítások, amelyek igazságtartalma nem ellenőrizhető vagy amelyek egyértelműen hamisak

- A hajó indokolatlanul nagy sebességgel haladt, a keltett orr- és farhullámok a partnál megengedhetetlen hullámverést keltettek.
- A hajónak azért kellett a parthoz közel haladnia, mert az ugyanakkor hegymenetben haladó tolatmány a hajó baloldalán akart elhaladni (jobboldali közlekedési rend), a hullámverést egyébként is a tolatmány okozta.
- Komp sérülései (a fényképeken látható sérüléseken túlmenően): két vízmentes tér lékesedése, csúszó-bordák deformációja, leszakadása.
- Elvégzett javítási munkák: a fényképeken nem látható sérülések kijavítása.
- Raktáron levő szerkezeti anyagok felhasználása a javítás során.
- Daruzás a javítások elvégzéséhez (nem bizonyítható, hogy az állítások szerint félhivatalosan igénybe vett darut kizárólag akkor és azoknak a sérüléseknek a kijavításához használták, amelyek a tárgyi balesetnél keletkeztek).
- M. Tibor helyszíni szemléje, ellentmondó megállapítások.

Az egyértelmű tények és a nem igazolható állítások egységbe illesztése annak figyelembe vételével kell, hogy történjék, hogy a két fél érdekei egymással szemben állnak, és az eltelt hosszú idő összemoshatta a valóságos és vélt vagy állított körülményeket. Mindezt legjobb tudásom szerint a következőképpen végeztem el.

2005. január 25-én 21.00 órakor a Duna jobb partja közelében az 1623. fkm-nél (Százhalombatta), télies időjárási viszonyok között, erős szélben a G..... M..... bolgár tolóhajó önjáró üzemmódban völgyemenetben haladt. A folyami tolóhajók kis hossz-szélesség és nagy szélesség-merülés viszonya, nagy hasábos teltsége és alagútban működő Kort-gyűrűs hajócsavarjaik nagy teljesítménye ideális a nagy tolatmány (4-6 tolóbárka) megfelelő sebességű (vízhez képest 8-10 km/h, ami a Dunán hegymenetben parthoz képest kb. 4-7 km/h) továbbításához. Ugyanakkor szabadmeneti sebességük sem sokkal haladhatja meg a legnagyobb tolási sebességet, mert a fent említett paraméterek miatt a hajótest ellenállása a sebesség függvényében gyorsan emelkedik, miközben a kis sebességre méretezett (kis emelkedésű) hajócsavarok maximális üzemi fordulaton járnak, de a főgépek nyomatéka csak részlegesen van igénybe véve, tehát teljesítményüket sem tudják kifejteni. A dunai tolóhajók szabadmeneti sebessége nem szokott 20 km/h fölé emelkedni. A telt hajótest azonban erős hullámkeltő objektum, nemcsak az említett okokból, hanem azért is, mert az orr- és a farhullám rendszerint azonos fázisban van a kis hajóhossz miatt, így a folyópartnak okozott hullámsok többszöröse annak, amit egy tolatmánnyal közlekedő tolóhajó (sokkal kisebb

sebességnél) vagy egy önjáró (akár sokkal nagyobb sebességű) személyhajó kelteti tud. A vontató- és tolohajók ritkán közlekedhetnek fél géperőnél nagyobb teljesítménnyel szabadmenetben, ami kb. 12-15 km/h vízhez képesti sebességet jelent. Ez még akkor is érvényes, ha olyan helyen közlekedik a tolohajó önjáró üzemben, ahol tekintélyes a vízmélység, mint pl. az Al-Dunán 20-30 m-es vízben vagy vízerőmű felső víztározóján, ahol a víz mélysége még nagyobb is lehet. Amint azonban a vízirendészet jegyzőkönyvében szerepel, 3,6 m vízmélység állt rendelkezésre mindössze. Az az állítás eszerint, hogy a hajó indokolatlanul nagy sebességgel haladt, bár nem bizonyítható, valószínű.

A hajó vezetője állította, hogy a hajónak azért kellett a parthoz közel haladnia, mert az ugyanakkor hegymenetben haladó tolatmány a hajó baloldalán akart elhaladni (jobboldali közlekedési rend), de egyébként is a tolatmány okozta a hullámverést. Ez olyan állítás, ami két okból is nem állja meg a helyét. Az eset időpontjában (a dunaújvárosi vízrendészeti őr szerint 2005. január 25-én 16 és 24 óra között) más hajó nem közlekedett a térségben.

Amennyiben azonban közlekedett volna, a hegymeneti tolatmány 3-4 km/h parthoz viszonyított sebességével a fenti szabadmeneti hullámsokknak csak a töredékét okozhatta volna, legfeljebb félméteres hullámverés söpört volna végig a parton.

A partnál kikötött ...-Dk jelű kompot a hullámok partra vetették, amitől az megrongálódott. A Vízirendészet szemlét tartott másnap, fényképezett, jegyzőkönyvet vett fel. Más vízirendészeti szerv a hajó vezetőjét (Georgi D. kapitány) szabálysértésben találta vétkesnek és megbírságolta. A hajó vezetője a bírság kifizetésére aláírásával ígéretet tett, tehát annak jogosságát elismerte (különben nem hagyhatta volna el az országot).

A fényképeken látható sérülések kijavítása megtörtént, a javítási munkákat a kompot üzemeltető felperes cég állítása szerint saját embereivel maga végezte el, amelyet valósnak kell elfogadni. Ahhoz nem fér kétség, hogy a komp említett sérüléseinek kijavítását a vízben nem lehetett elvégezni, tehát daruzásra volt szükség a javítások elvégzése előtt és után.

Ami viszont nem bizonyítható, de nem is cáfolható, hogy a fényképeken nem látható sérülések kijavítása miért vált szükségessé. A rendőrség által felvett jegyzőkönyv nem utal arra, hogy a megfelelő látási viszonyok között megtartott szemlén úszóképesség csökkenést azaz lékeseledést vettek volna észre. A rendőrség által készített fényképeken a komp sérülései jól láthatóak, de sülyedésre nem utalnak. Ennyi idő elteltével nem látom bizonyíthatónak vagy cáfolhatónak, hogy a későbbi keltű daruzási számlát ez magyarázza-e meg. Daruzást a javítások elvégzéséhez az állítások szerint félhivatalosan vettek igénybe, de vajon kizárólag akkor és azoknak a sérüléseknek a kijavításához használták-e, amelyek a tárgyi balesetnél keletkeztek. Ezeket a kételyeket nem verheti ki a fejéből az, aki ilyen régi esemény körülményeit vizsgálja. M. Tibor szakértő helyszíni szemléje is felvetette ezeket a kérdéseket, és nem lehetetlen, hogy az antagonisztikus hangulatot, amely a szakértő kirendelésének visszavonásához vezetett, ezek idézték elő.

A raktáron levő szerkezeti anyagok felhasználása a javítás során nem bizonyítható, azonban tapasztalatom szerint megszokott dolog. Minden szakműhely, amely vízi-járművet üzemeltet vagy javít, egy soron kívüli munkához kell, hogy tartson valamennyi szerkezeti anyagot raktáron, főként, ha olyan anyagokról van szó, amelyek a rendszeres javításokhoz kellenek. A raktározás ugyan költséggel jár, de az anyagárak változásának tendenciája miatt ez a költség rendszerint megtérül.

Válaszaim a hatóság kérdéseire a következők voltak.

- A kompnak a balesetben elszenvedett sérüléseiről csak annyi tudomásom van, amennyit a rendőrségi szemlén készült fényképek mutatnak. A felperes további sérülésekről és azok kijavításáról is beszámol, azonban nem zárható ki, hogy azok egy része nem ezzel a havariával van kapcsolatban. Összességében az elhangzott vallomások és a baleset másnapján

készített fényképfelvételek bizonyítják, hogy a komp dokumentált sérülései az elhaladó hajó által keltett hullámsokk következtében keletkeztek.

- Ahhoz nem férhet kétség a vízi-járművek javítási körülményeinek ismeretében, hogy a komp említett sérüléseinek kijavítását a vízen nem lehetett elvégezni, tehát ki kellett húzni a szárazra az úszóművet, fel kellett állványozni, ezért daruzásra volt szükség a javítások elvégzése előtt és után.

Arra ma már nem lehet egyértelmű választ adni, hogy a fényképeken nem látható sérülések kijavítása miért vált szükségessé. A rendőrség által felvett jegyzőkönyv nem utal arra, hogy a másnap megtartott szemlén lékesedést vettek volna észre. A rendőrség által készített fényképeken a komp sérülései jól láthatóak, de süllyedésre nem utalnak. Ennyi idő elteltével az sem zárható ki, hogy a későbbi keltű daruzási számlát ez magyarázza. A daruzást az állítások szerint félhivatalosan vették igénybe, az azonban nem ellenőrizhető, hogy vajon kizárólag akkor és azoknak a sérüléseknek a kijavításához használták-e, amelyek a tárgyi balesetnél keletkeztek.

- A raktáron levő szerkezeti anyagok felhasználása a javítás során nem bizonyítható, azonban tapasztalatom szerint megszokott dolog.

A 22. sz. irat „A munkálatok sorrendje” lapján az 1., 2., 5., 6. és 7. műveletek a fényképeken dokumentált sérülések javítására szolgáltak.

A „Daruzások” lapon feltüntetett ki- és be-daruzás szükséges volt.

A „Lakatos és festési munkák elvégzése” lapon a „Kompedény...” művelet kivételével a műveletek a fényképen dokumentált sérülések kijavítását szolgálták.

A „Lakatos és festékanyagok” lapon szereplő tételek közül az „50-es U acélgerenda...”, a „6-os acéllemez...” tételek és a „Festékek...” tétel kb. 20%-ának kivételével az anyag a dokumentált sérülések javításához kellett.

A munkaóra elszámolás alapján (175 óra) négy ember kb. egy hét alatt fejezte be a javítást, ami reális. A nem dokumentált sérülések javítására (lékesedett terek lemezének egyengetése illetve cseréje, csúszó-talpak cseréje, hegesztés-festés) ennek becsülhetően 20%-a ment el. A 4.000.- Ft/óra bérköltség közterhekkkel együtt szintén reális lakatosmunka esetén.

A fényképekkel dokumentált sérülések kijavítására felhasznált anyag beszerzési költsége jelenleg lényegesen magasabb lenne, mint amit a felperes a raktárról felhasznált anyagoknál közöl (pl. „I”-200 acélgerenda 6-méteres szál 53.300.-Ft; „U”-50 acélgerenda 6-méteres szál 10.063.-Ft), ezért a jegyzékekben megadott árakat fogadom el.

Anyagköltség a fényképpel nem dokumentált javítások levonásával:

406.430.-Ft mínusz (27.000.- + 168.000.- + 0,2x45.000.-)	202.430.-Ft
Daruzás	332.000.-Ft
Munkabér költség a 20% levonásával 0,8x700.000.-	560.000.-Ft
Összesen	1.094.430.-Ft

Ez az összeg számolható el indokoltan a komp fényképekkel dokumentált sérüléseinek kijavítására.

Újabb forduló

Amint az elvárható volt, szakvéleményem nem volt mindkét peres félnek ínyére. Az alperesi jogi képviselő valószínűleg lelkiismeretesen eljárta az előadásokra tanulmányai alatt, ezért készítettem egy beadványt, amelynek csak kisebbik része volt az, hogy költségjegyzékem tartalmát kifogásolta. Ízeke szedte szakvéleményemet, és megpróbálta érvényesíteni szakmájának egyes számú szabályát: „nem az a fontos, mi az igazság, hanem az, hogy annak tudjuk beállítani azt is, ami nem az.” Szinte mondatonként próbálta vagy megcáfolni azt, amit leírtam, vagy azt állítani, hogy az ő igazát bizonyítja.

Az alábbiakban adok némi ízelítőt ebből.

Az alperes jogi képviselő úr, bár észrevételeire a konkrét kritikai jelzöt alkalmazza, a szakvéleményemből vett idézetekkel saját magát cáfolja meg, ennek ellenére válaszat megkíséreltem tételesen megadni.

- „*A baleset óta eltelt több, mint öt év miatt a káresemény utáni időszakban uralkodó állapotot már nem tartom rekonstruálhatónak, arra legfeljebb a periratokban található információ, elsősorban a baleset után a rendőrség által készített fényképek, a rendőrségi eljárás során elhangzott tanúvallomás, ...*”

A szakértőnek ez a megállapítása korrekt.

Az alperesi jogi képviselő úrnak ezt az egyetlen észrevételét tudom elfogadni.

- „*... a javításhoz felhasznált anyagok és szolgáltatások (daru, munkaidő felhasználás) jegyzéke, ...*”

A szakértőnek ez a megállapítása nem korrekt, mivel az alperesi alkalmazott szabálysértésével összefüggésben nem bizonyítottan merültek fel ezek az anyagok és szolgáltatások igénye. A szakértő itt már előre vetíti a későbbiek során képviselt, de tényekkel alá nem támasztott véleményét.

Az idézett szöveg önmagában nem megállapítás, csak a szakvélemény kialakításához alkalmazott módszerek felsorolásának egyik tétele.

- „*Az ügy tanulmányozása során úgy éreztem, hogy az közelebb áll az archeológiához, mint az igazságügyi szakértői munkához. Az egymásnak ellentmondó vélemények ütköztetése miatt először is két csoportba osztottam a szakvéleményem kialakításához felhasználható tényeket és megállapításokat.*”

A szakértő saját maga állapítja meg, hogy a korrekt szakvélemény elkészítéséhez a körülmények nem voltak adottak. Tehát szakvéleménye nem a tények szilárd talaján, hanem többnyire nem bizonyított és nem bizonyítható feltételezések alapján áll.

A szakértő csak olyan kérdésre tud konkrét választ adni, amely maga is konkrét. Az idézett szövegből azonban világos, hogy a havaria óta eltelt idő és az elhangzott vélemények ellentmondása ezt lehetetlenné tette, ezért kellett azokat az említett módon csoportosítani. Ennek leszögezése szükséges volt, mert anélkül valós alapot adhattam volna azok kritikája számára, akik a szakvéleményemben foglaltakkal saját nézőpontjukból eleve nem érthetnek egyet.

Még néhány hasonló gyöngyszem után jön egy igazi féldrágakő.

- „*A parton kikötött 1152-Dk jelű kompot hullámok vetik partra, amitől az megrongálódik (19. sz. irat 4-5-6-7-8-9. fénykép).*”

A szakértő nem nyilatkozik arról, hogy a felsorolt sorszámú fényképeken tételesen milyen károk szemrevételezhetőek.

A fényképek sorszámozása szerint a következők állapíthatók meg: 4 - rongálódás szemből, 5 rongálódás oldalról, 6 - kompszámoly elhajlott merevítő vas baloldal, 7- kompszámoly elhajlott merevítő vas jobboldal, 8 - hegesztett átlapolás eltörése baloldal, 9 - hegesztett átlapolás eltörése jobboldal.

A fényképek megtekintését követően tényyszerűen állapítható meg, hogy a szakértő, amennyiben a sérüléseket tételes felsorolta volna, akkor kiderül, hogy a kizárólag a komp emelhető számolya sérült, ha sérült. Ennek javításához daruzásra szükség nem volt. A sérülések tételes bemutatása esetén az is kiderült volna, hogy a szakértő által elfogadott anyag mennyiségre nem volt szükség a javításokhoz. A fényképek alapján a szakértőnek nyilatkoznia kellett volna arról, hogy a 8. és 9. számú fényképeken történt törés friss törés-e, figyelemmel a jelentős korrózióra. Továbbá nyilatkoznia kellett volna arról, hogy a korábbi hegesztett átlapolást mi tette szükségessé.

A szakértőnek itt lett volna a különleges szakértelmére szükség, mivel a korrózió frissességéről, illetve az ugyanott történő, de időben eltérő törések okát is meg kellett volna

magyaráznia. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy a hegesztett átlapolást egy korábbi törés tette szükségessé. Egyebekben a komp számolyának szerkezetében változás nem állt be, és feltételezhetően a folyamatos igénybevétel is változatlan volt. A szakértőnek választ kell adnia arra, hogy a rendőrség által fényképen rögzített 8. és 9. képeken látható törések a folyamatos igénybevétellel felmerülő elhasználódás eredménye-e vagy egy egyszeri nagy ütés eredménye-e?

Az alperesi jogi képviselő úr igen részletesen elemzi a fényképeken látható sérüléseket, amelyet azért tartottam feleslegesnek felsorolni, mivel a periratokban szereplő tanúvallomások ezt megteszik. Arra azonban semmilyen körülmények között sem vagyok hajlandó, hogy olyan alaptalan kijelentéseket tegyek, amelyeket a jogi képviselő úr elvárt volna tőlem. Nincs is rá szükség, hiszen magára vállalja a szakértői hatáskörbe vágó kijelentések megtételét, hogy mire volt szükség és mire nem, bár azt nem tudom elfogadni, hogy téli körülmények között várta volna el egy szakmühelytől, hogy kivonuljon és a helyszínen végezze el a javításokat ahelyett, hogy a kompot olyan helyen felállványozzák, ahol ezeket el lehet végezni. (A sérült autókat is szakmühelyben javítják meg, nem az útkereszteződésnél, ahol a baleset történik.)

A többi hasonló pont felsorolása már unalmas lenne, de a hatáskörökről azért még írtam egy-két szót.

A további észrevételekre nem látom indokoltnak, hogy hasonló részletességgel válaszoljak, mivel a tárgyilagosságnak a nyomait is nélkülözik. Részben az ügy szempontjából lényegtelennek (saját kifejezésével irrelevánsnak) akarja beállítani a jogi képviselő úr a szakvéleményben tett megállapításokat, részben vitatja azok valóságos alapját. Szóvá teszi azokat az elméleti megfontolásokat, amelyeket a folyami hajók hullámképző hatásáról leírtam, pedig az szükséges információ a bíróság számára, aki a témakörben akár járatlan is lehet. A legtöbb észrevétel azonban csak a korábbiak ismétlése.

- Azt a megállapítást azonban, hogy szakvéleményemet bármelyik fél érdekében fogalmaztam volna meg, határozottan el kell utasítanom. Meggyőződésem, hogy az ügy zavaros háttere és időben távoli jellege ellenére mindent elkövettem, hogy a lehető legteljesebb mértékben tárgyilagossá tudjak maradni.

Ezzel szemben az a véleményem, hogy az alperesi jogi képviselő úrról ez nem mondható el. Saját hatáskörében eldönti, mi tartozik a szakértő kompetenciájába és mi nem, úgy véli, ez az ő kompetenciája. Vindikálja magának a döntőbíró szerepét nemcsak abban, hogy pártossággal vádol, hanem abban is, hogy eddigi 35-éves igazságügyi szakértői pályám alatt soha nem tapasztalt módon közvetlenül beleszól a szakértői költségjegyzék tartalmába. Ez nem felel meg a kölcsönösség elvének: ha én nem szólok bele az ő díjazásába, neki is tartózkodnia kell attól, hogy velem ezt tegye. Amit az általa feleslegesnek vagy túlzottnak ítélt költségtételekről állít, az elárulja, hogy nem merült bele a kifogásolt tevékenység hátterébe. Pl. a felperessel való kapcsolatfelvételt nemcsak az tette időigényessé, hogy ugyanaz a személy, akit meg kellett keresnem, végzi a kompozást is, tehát nehéz olyan időpontot találni, amikor telefonon elérhető, hanem az is, hogy a felperes címe tévesen szerepel a periratokban, ezért külön kutatást kellett végezni megtalálása érdekében. A díjjegyzékben nem túloztam el ezt az időt, sőt, a ténylegesen az iratok tanulmányozására fordított munkaidőt szándékosan csökkentettem, hogy ne lépjem túl a letéti összeget.

Ami számomra még érthetlenebb, hogyan fordulhatott elő, hogy az alperesi jogi képviselő úrnak ez az indítványa zöld utat kapott, amint ez a 39. sorszám alatti, 2010. április 14-én kelt végzésben áll.

Az már szinte említésre sem méltó, hogy értesítéseim ellenére rajtam kívül csak a felperes vett részt a kötelezően előírt helyszíni szemlén. (Lehet, hogy ez még kedvező is, mert ellenkező esetben talán én is azonnal elzárkóztam volna az ügy elvállalásától, ahogyan M. Tibor szakértő kollégám tette.)

Sajnos minden fáradozásom kudarcot vallott, amellyel azt szerettem volna elérni, hogy a tárgyaláson ne kelljen megjelennem. Az alperesi képviselő ott folytatni akarta ellenem indított kampányát, ez azonban csak részben sikerült, mert a másik peres fél jogi képviselője megkérte, hagyja abba az inkvizíciót. A bírónő szintén rendreutasította, így túléltem a tárgyalást.

Azt nem tudom, mi lett a döntés, de ez a per is egyike volt azoknak a tényezőknek, amelyek arra ösztönöztek, hogy véget vessek szakértői tevékenységemnek.

A híres mondás kifordított változata érvényes erre az ügyre: Nem az igazság a fontos, hanem a győzelem minden áron.